

انتشارات توس

«۳۷۴»

پست‌مخاطب: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰، پ.م. ۱۹۵۱۱
 شماره تلفن: ۸۲۲۱۰۰ - ۸۲۲۱۰۱
 شماره فکس: ۸۲۲۱۰۲
 شماره حساب: ۱۹۵۱۱-۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
 شماره کارت: ۶۰۳۷ ۰۰۰۰ ۰۰۰۰ ۰۰۰۰ ۰۰۰۰ ۰۰۰۰
 شماره اینترنتی: www.entesharat-tos.com

کتابخانه ملی ایران

مبانی هنرهای تجسمی

(ارتباطات بصری)

۲۱	۲۱
۲۲	۲۲
۲۳	۲۳
۲۴	۲۴
۲۵	۲۵
۲۶	۲۶
۲۷	۲۷
۲۸	۲۸
۲۹	۲۹
۳۰	۳۰
۳۱	۳۱
۳۲	۳۲
۳۳	۳۳
۳۴	۳۴
۳۵	۳۵
۳۶	۳۶
۳۷	۳۷
۳۸	۳۸
۳۹	۳۹
۴۰	۴۰
۴۱	۴۱
۴۲	۴۲
۴۳	۴۳
۴۴	۴۴
۴۵	۴۵
۴۶	۴۶
۴۷	۴۷
۴۸	۴۸
۴۹	۴۹
۵۰	۵۰
۵۱	۵۱
۵۲	۵۲
۵۳	۵۳
۵۴	۵۴
۵۵	۵۵
۵۶	۵۶
۵۷	۵۷
۵۸	۵۸
۵۹	۵۹
۶۰	۶۰
۶۱	۶۱
۶۲	۶۲
۶۳	۶۳
۶۴	۶۴
۶۵	۶۵
۶۶	۶۶
۶۷	۶۷
۶۸	۶۸
۶۹	۶۹
۷۰	۷۰

نوشته

غلامحسین نامی

۷۰	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۱	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۲	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۳	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۴	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۵	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۶	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۷	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۸	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۷۹	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۰	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۱	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۲	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۳	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۴	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۵	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۶	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۷	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۸	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۸۹	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری
۹۰	هنرهای بصری	۶۱۱	هنرهای بصری

فهرست مطالب

۴۱	شکل	۵	بیوگرافی نویسنده
۴۳	خطای چشم	۶	پیشگفتار چاپ دوم
۴۵	موقعیت	۸	پیشگفتار چاپ اول
۴۶	جهت	۹	دیدن
۴۶	تراکم	۱۱	هنرهای بصری زبان و بی‌کلام
۴۸	شکل و فرم	۱۴	مبانی هنرهای بصری
۴۹	فرم سه بعدی	۱۷	عناصر و نیروهای بصری
۴۹	فرم دو بعدی	۲۰	عناصر اصلی بصری:
۵۰	آفرینش شکل‌های جدید	۲۰	نقطه
۵۲	اختراع شکل	۲۳	خط
۵۲	ترکیب شکل	۲۴	مفاهیم ویژه خط
۵۳	تکرار شکل	۲۷	عملکرد خط در طراحی
۵۴	تقسیم و شکست شکل	۲۷	خط با حالت «اکسپرسیو»
۵۶	ترکیب بندی «کمپوزیسیون»	۳۱	خط ساختمانی «کنستراکتیو»
۵۶	کادر	۳۳	سطیح
۵۸	ریتم	۳۶	حجم
۶۴	تعادل	۳۶	ویژگی‌های مختلف عنصر سه بعدی حجم
۶۷	انواع تعادل	۴۱	دگرگونی‌های عناصر بصری اصلی:
۶۷	تعادل قرینه	۴۱	اندازه

۱۱۳	ترکیب‌بندی با تضاد فرمها	۷۰	تعادل غیر قرینه
۱۱۳	تضاد در ظاهر فرم	۷۴	تعادل شعاعی
۱۱۴	تضاد در محل فرم	۷۵	تناسب
۱۱۵	تضاد در مقدار فرم	۷۵	تقسیمات طلائی
۱۱۶	فضا	۷۸	شکل و زمینه
۱۱۷	فضای غیر واقعی، فضای مثبت و منفی	۸۱	رنگ
۱۱۸	فرم‌های مسطح در فضای غیرواقعی	۸۳	فیزیک رنگ
۱۱۸	روی هم قرار گرفتن فرمها، تغییر اندازه، تغییر رنگ	۹۲	ویژگیهای رنگ
۱۱۹	تغییر بافت، تغییر زاویه دید	۹۳	دایره رنگ
۱۲۰	تغییر فرم (خم کردن)	۹۵	فرم و رنگ
۱۲۱	مفاهیم جدید فضا در هنر معاصر	۹۶	بافت
۱۲۴	حرکت	۹۶	بافت لامسه‌ای
۱۲۹	نور	۹۶	بافت بصری
۱۳۵	زمان	۹۹	- روش‌های ایجاد بافت‌های بصری
۱۳۷	چگونگی‌های روند آفرینش یک اثر هنری	۹۹	طراحی و نقاشی
۱۳۷	نکاتی در مقدمه، انسان هنرمند	۹۹	چاپ اشیاء، مونوپرینت و برگردان بافت
۱۴۰	فرهنگ بستر شکوفائی پندار و اندیشه	۱۰۰	خراشیدن
۱۴۱	زیبائی‌شناسی هنری یا (استتیک) و طبیعت	۱۰۷	پاستل روغنی و اطلو
۱۴۳	مراحل آفرینش یک اثر هنری	۱۰۷	رنگ روغنی و آب
۱۴۴	مرحله دریافت	۱۰۷	آبرنگ و آب مرکب
۱۴۶	مرحله تحلیل	۱۰۸	- ترکیب‌بندی با تمرکز فرمها
۱۴۷	مرحله آفرینش، مواد و مصالح و ابزار کار	۱۱۱	تضاد یا کنتراست
۱۴۹	شیوه یا روش	۱۱۱	تضاد در شکل، تضاد در اندازه،
۱۵۰	آگاهی‌های هنری	۱۱۲	تضاد در رنگ، تضاد در بافت، تضاد در جهت
۱۵۳	منابع برای مطالعه بیشتر	۱۱۲	تضاد در موقعیت

دیدن

اعمال سیستماتیک چشم که منجر به دیدن می‌شود، بدین گونه است که، امواج نور از سطح اشیاء برخاسته و بر روی شبکیه چشم قرار می‌گیرند، سپس تحریکات نوری توسط اعصاب چشم به مغز انتقال می‌یابند و در آنجا است که اشیاء مفهوم می‌گردند و این واکنش مغز را «احساس» دیدن می‌نامیم. بنابراین، عملکرد چشم انتقال علامت‌های عصبی حاصل از برخورد نور با شبکیه به مغز و عملکرد مغز، درک و شناسائی اشیاء و اجسام است.

حس «دیدن»، یکی از قوی‌ترین و مهم‌ترین حواس انسانی است. در یک جریان واقعی دیدن، حواس شنوایی و تا حدودی، دیگر حواس ما، متفقاً شرکت دارند، تا جریان دیدن را امکان‌پذیر سازند. از آنجا که نقش ویژه عمل دیدن و مشاهده کردن، در ارتباط با هنرهای بصری، از اهمیت زیادی برخوردار است، توضیح بیشتر در این زمینه، ضروری بنظر می‌رسد.

دنیای کودک، سرشار از چیزهای تازه بی‌شماری است، که با هیجان فراوان برای دیدن و لمس کردن آنها تلاش می‌کند، و در هر تلاش موفق خود، تجربیاتی تازه و با ارزش بدست می‌آورد. برای مثال، اولین نگاه کودک به سه‌چرخه‌ای که در مقابل چشمان او قرار می‌گیرد و

انسان زمانی که به انتقال افکار و ایده‌های خود، از طریق سخن گفتن احساس نیاز کرد، از حس بینائی جهت انتقال و درک بیشتر مفاهیم بصری بهره گرفت. همان طوری که رشد و توسعه سخن گفتن بدون وجود حس شنیدن امکان‌پذیر نبوده، نوشتن نیز بدون بهره‌گیری از حس بینائی، امکان گسترش نداشته است. بشر تنها به دلیل وجود حس بینائی بود که توانست شکل و اندازه حروف را بشناسد. گفتگو و مبادله مفاهیم از طریق سخن گفتن و نوشتن، همواره با تجسم و نمایش تصویر مکمل بوده و از تمام امکانات بصری بهره گرفته است.

مفاهیم بصری، اساسی‌ترین مفاهیمی هستند که درک آنها از طریق شکل و تصویر اشیاء و اجسام صورت می‌پذیرد و بدین لحاظ مجموعه دانش ما را از کل جهان شکل می‌بخشند و از اصلی‌ترین و مهم‌ترین اسباب لذت و انگیزش‌های احساسی ما نیز به شمار می‌روند. «دیدن» یک جریان پویا و فعال است و در اکثر موارد یک فعالیت ناخودآگاهانه که ناشی از عملکردهای سیستماتیک و فیزیکی چشم است در جریان انواع دیدن‌ها وجود دارد و این عادت است جاری که از دوران کودکی شروع می‌شود. اما بعضی از انواع دیدن‌ها، مانند ژرف‌نگری که اساس خلاقیت هنری به شمار می‌رود، نیاز مبرم به کوششی خودآگاهانه دارد و در حقیقت باید «دیدن» را فرا گرفت.